

areilza jauna italian

Areilza jaunak Europan zehar egin duen "ibialdi demokratikoaren" azken aldatza izan da Italia. Ez bere gusokoa azken "incontro" hau. Lehen Erromarako bidaia atzeratu ba zuen ere, orain ustekabean, bai Italia eta bai Espainiako egoera on ona ez den une honetan, abiatzea erabaki du. Erabaki ausarta beneta.

Ez zen alferrikakoa italiar politikarienganako Areilzaren beldurra. Beste zenbait tokitan bezala aldatz gogorra aurkitu du Europan sartzeko laguntza bilakatze horretan.

Areilza jaunarekin egon aurretik, Rumor ministroa "Comite Italia-España"ko lehendakari den Nenni sozialistarekin elkarriketatu zen. Nennik adierazi zion Rumor jaunari, Comite horrek ez duela jaso Madrilgo gobernuari egin zion amnistiaren eskaeraren erantzunik. "Azken egoeretan Areilzaren gobernuak erabaki duen esku gogorrekiak, frankismoaren metodoak uzteko intentzioak zalantzan jartzen dituela" aitortu zion Nennik Rumor ministroari.

"Comite Italia-España" honetan alderdi demokrata guztiek hartzen dute parte. Ez da ahaztu behar, oraindik denbora gutti Comite hau Espainako Junta eta Plataformakoekin bildu zela Erroman. Bertan Espainiako oposizioaren helburuak ikusi ondoren, Espainian egiazko demokrazia bat ikusten ez den bitartean Europaren maratila hertsirik edukitzearen alde azaldu ziren.

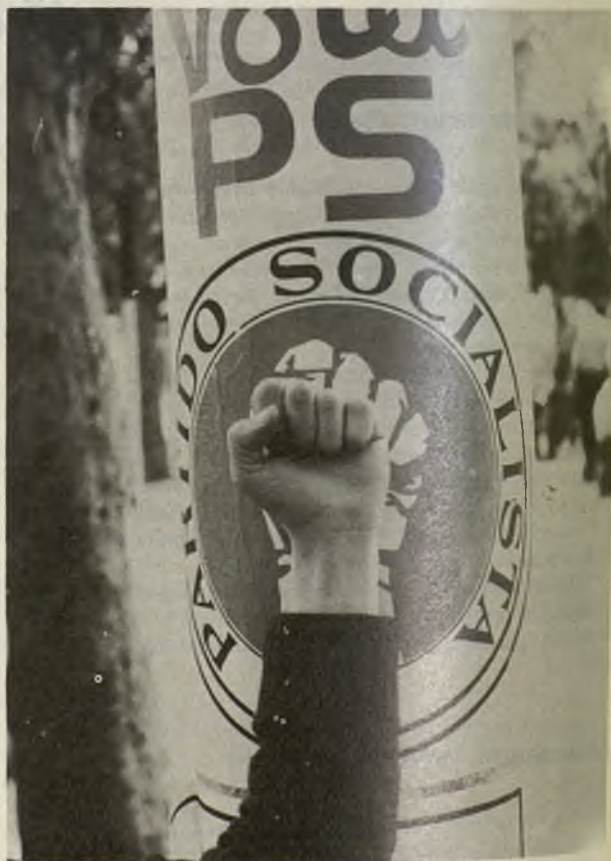
Bestalde, gogoratzekoa, lehenago oraindik, urtarrilean, (harritzekoa euskaldunok behin edo behin azkar ibiltzea) ELA euskal sindikatokoek Italiako hiru sindikatoen (CGIL-CISL-UIL) Federaziokoekin harreman luze batzu izan ondoren "Comite Italia-España"koekin elkarriketa bat izan zutela. Orduan ELAkoek Italiako Sindikatoen eta alderdien aurrean Euskal Herriko sindikalariei egoera azaltzeko beta izan zuten. Italia eta Euskal Herriko sindikalariei delegazio bien artean idaztako agiri bat banatu zioten prentsari. Agiri horretan, amnistia orokor bat, politik eta sindikalgiatzako giltzaperatuen askatasuna eta Euskal Herriaren eta beste nazionalitateen autodeterminazioa eskatzen zen.

"Comite Italia-España"koek, 1937an, Areilza jaunak Bilboko alkate zenez Coliseo Alban egin zuen diskursoa ere ez dute ahaztu. Diskurso haretan, beste gauza "interesgarri" batzuren artean esan zituen hitzak dira hauk: "Prietoren Sozialismoaren eta bizkaitar txatxutasunaren ondorio zen, eta Euzkadi izena zuen amets hori betiko gaintua erori da". Dena osorik irakurtzea merezi duen diskursoa.

Italiako egunkariak diotenez, zabal hitzegin dute Moro eta Rumor jaunek Areilzarekin. Ez dakigu zer esan duten baina erraz asmatzekoak dira italiarren kondizioak. Egiazko demokrazia bat ez badugu zail ikusten dugu Espainia Europan sartzea. Honen jakinean da Areilza jauna, baina 37an diskurso hura egin zuenak zer nolako demokrazia ekar liezaguké?

Jose Martin Barrutia

PORTUGAL EUROPAREN IRUDIRA

Guztion ahotan eta lumatan ibili da Portugal azken bi urte hauetan. Hauteskundeak direla eta, horriak eta horriak bete dira berrikitan atzera. Gutu barru, eskainaren azken aldera Lehendakariaren hautaketa denez, beste horrenbeste gertatuko da.

Ba dirudi Portugaleko giroa baretzen (epeltzen esango du norbaitek) doala. Azken hauteskunde hauk bakean igaro dira. Askok uste zuen baino baketsuago. Batzuk nahi zuten baino bareago.

Alde ala aurka egon, denek aitortu beharko dute politikazko heldutasun baten jabe dela Portugal. Eta ba du horretan ere meriturik, diktadura bat eta bi estatu-kolpe moduko berrikitan oraindik bizi ondoren. Berentzako nahiko luke askok Portugalek erakusten duen politik heldutasun hori!

Portugaleko azken hauteskunde azterketa sakonik egiteko asmorik ez dut. Baina gustora agertuko nituke elezio horiek ageritan utzi duten puntu bat edo beste.

Alderdi Sozialista azaldu da oraingoan ere nagusi, eta horrekin bere nagusitasuna finkatu egiten du, luzarorako segurrenik. Sa Carneiroren erdia dator bigarren, urrun atzetik. Azpimarratu beharra dago, bestalde, ezkerria eta eskubia ere kontsolidaturik gelditu direla. Ikus ditzagun banan banan eta hurbilagoetik zifra batzu: Alderdi Sozialistak (PS), lehendik hona zenbait puntu galdurik ere, botuen 35o/o bereganatu zituen eta 106 diputatu ditu. Herri Alderdi Demokratikoak (PPD) ere, sozialistak bezalaxe bi puntu t'erdia galdu baditu ere, oraindik 24o/o-rekin gelditzen da, eta 71 diputaturekin. Beste biak, bat eskuindarra, ezkerria bestea, galdu ez baino irabazi egin dituzte. Batik bat CDS (Centro Democrático y Social) delakoak ia doblatu egin ditu botuak: 15'9o/o eta 41 diputatu. Hurbildik jarraitzen zaio Alderdi Komunista (PCP), 14'60o/o boturekin eta 40 parlamentarirekin.

Portugaleko hauteskunde hauek nabari zen eboluzioa azpimarratu dute. Eskuindarrek eta ordenazaleek CDSen bilatu dute babesa. Cunhalen alderdia ere segurtaturik ageri da. Ba dirudi sozial-demokrazia baten tankerako gobernu batek errepresentatuko lituzkeela hobekien bozemaileen in-tentzioak. Izan ere, PPD eta PSren artean ia 60o/o betetzen dute. Baina PPD eskubiegi dago, eta PS ez horren ezker. Nola elkarrekin lan egin?

Mediterraneoko Europaren irudira jokatzekotan, Alderdi Sozialistak Sa Carneiroekin ez baino Cunhalekin egin behar luke hitzarmenik. Baina ez batarekin ez bestearekin nahi du Soaresek. Bakarrik gobernatu nahi du. Ez omen da ezkontzarik egongo, Soaresek hauteskunde biharamunean esan zuenez, ezkontzeko biren akordio behar delako. "Eta Alderdi Sozialistak ez du bateratzerik nahi".

Harritzekoa ere ba da Alderdi Sozialistak berak bakarrik gobernatzeko duen gogoia. Nola adierazi? Batzuren ustez score hobea edo botu gehiago izango zituela uste izan zuten. Beste batzuren ustez, Alderdi Sozialista bera, dirudien baino ahulagoa da, barnean batasun eskasekoa. Beldur lizateke, ba, Soares tratutan hasteko, alderdia sakabanatuko zaion beldur.

Dena den, Lehendakaria aukeratu arteino, datu berriarik agertzen ez den bitartean, lehengotan jarraituko dute denek, hain zuzen nork bere gustoko Lehendakaria ateratzen ahal izateko.

joan larrinaga

LARRESORO

EUSKARA BATUA

ZERTAN DEN

JAKIN

BIGARREN EDIZIOA

Zertarako da liburu hau?

- Euskararen batasuna egiteko: horrexetarako da gaurko liburu berri hau. Izan ere, bertan jasotzen dira hizkuntzaren batasunerako orain arte Euskaltzaindiak emandako arau eta erregelak.
- Euskaltzaindiaren gidaritzapean bakarrik egin ahal izango da batasun hori: Elkargo horren lana jasotzen da liburu honetan.
- 1968.ean hasirik, bide luzea egin du batasunak; baina lanak sakabanaturik zeuden, eta liburu honetan guztiok batera ematen dira.

Zer ematen du liburuak?

- Lehenik, batasunaren historia labur bat dator, eta ondoren Mitxelena Arantzazuko Bilerari aurkeztatu zion txostena.
- Baina txosten horretako puntuei buruz erabaki asko hartu ditu Euskaltzaindiak, eta hauk ere jasotzen dira puntuz puntu ordenatuta: ezkerreko horrialdeetan Mitxelena, eta eskuinekoan —parez pare eta puntuz puntu— geroztik hartutako erabakiak.
- Deklinabide batua dator, laburki, kolore guztietan emana.
- Liburuaren berritasunik jakingarriena aditz batua da, edizio ofizialaren ondoren, hemen agertzen baita lehenbadizikoz, gramatika erara emanik.
- Aditz batuen ikaslana erraztu nahirik, lau koloretan eman da.
- Eranskin bezala datoz, askotan beharko ditugun pertsona izenak eta herri izenak (azken zerrenda hau oraindik ofizialki onhartu gabea), eta batasunaren hiztegia.

Salneurriak

300 pezeta liburudendetan.
% 10 pezeta merkeago ANAITASUNAren abonatuentzat.

Eskabideak

JAKIN, Aránzazu, Oñate, Guip. Tel. 781172.
JAKIN, Cuartel, 2. Tolosa, Guip. Tel. 651106.

Izena
Kalea Tel.
Herria Probintzia